Ч. 262 (13.210). Львів, субота 26. листопада 1932. Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Розвал православія у Польщі.

СТРАХІТЛИВІ НАСЛІДКИ РУСИФІКАТОРСЬКОЇ ВПЕРТОСТИ ВАРШАВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ.

Невдача всіх заходів у вищої духовної православної влади.

Нераз уже алярмувала українська преса: у православній церкві на Волині діється зле. Нераз вона відмічала ту зигзакувату лінію, по якій іде церковна політика верховного російського проводу. Нераз подавала яскраві факти з місцевої церковної практики.

Все — неначе голос у пустелі.

А треба ще сказати, що багато разів представники українського громадянства інформували православних єрархів про анормальні відносини між українським населенням та „русскімі“ чи зрусифікованими батюшками. Вказували вони, що політика збереження у церкві „русского духу“ й дальші русифікаційні заходи з погубні й приведуть до катастрофи. Приводили докази, що прокинений до національного життя український нарід свідомо й масово домагається українізації церкви в широкому розумінні цього слова. Домагалися врешті морального оздоровлення церкви.

Теж нічого не помогло. Митрополія має свою думку, свою „патріотичну“ мету зберігти, що вдасться з „русского духу“ на всякий політичний випадок у майбутньому, коли знову почнеться „собіраніе Русі“.

Очевидно з цією метою виховується в цьому русскому дусі молоде духовенство й усякими способами підтримується на місцях священиків росіян та русофілів, хочаб найнижчої моральної вартости.

Втримування на парохіях того шкідливого, і часто просто темного та аморального елементу раз-ураз доводить до помітних вибухів то в тій, то в іншій парохії.

Такий вибух стався цими днями в с. Борохові на Луччині, у таких формах, яких досі ще не бувало.

Бунт проти священика, стріли й ранені.

В с. Борохові священиком був волиняк о. М-вич. Через те, що він не хотів українізувати чи радше розмосковщити церкви, парохіяни так довго добивалися у вищій церковній владі, поки М-ча не перенесли до іншої парохії.

При цьому вища влада вирішила замісць „малороса“ дати Борохівцям справжнього росіянина та ще Неізвестного (може й псевдонім — хто його знае!). Цей русский батюшка Неізвестний став у короткім часі навіть дуже „ізвестним“ своїми деботами, лайками, нехтуванням обовязків, здиранням непосильних данин за треби й т. д. Діти вмирали нехрещені, за шлюби вимагав не менше 75 зол. Були й такі цікаві випадки. Одного вечора принесли до о. Неізвестного хрестити хвору дитину, але парох не вийшов. Затe „матушка“ запропонувала кумам повторювати за нею молитви, кажучи, що таким чином дитина буде охрещена. Куми не згодилися, і тої самої ночі дитина вмерла нехрещена.

Не диво, що при таких милих взаєминах з парохіянами свящ. Неізвестний не розставався з револьвером. У „Ділі“ в свій час подано вже, як він сороміцькими словами лаяв у церкві робітника та погрожував револьвером, за що його засудили на 2 тижні арешту; згадувалося й про те, що на суді той зразковий духовник сам назвав себе агентом слідчої поліції!..

Терпець селян уривався. 4 рази зверталися вони до консисторії з домаганням забрати від них о. Неізвестного, та безуспішно. В наслідку прохання, переданого особисто митроп. Денисові в Луцьку доручено прот. Огибовському перевести слідство. Хоча про таке слідство ніхто не чув, одначе о. Неізвестний одержав посвідку, що всі зроблені йому закиди безпідставні, і вигочив судову справу проти 50 селян за наклеп. Призначену розправу відложили. Напружені відносини доходили до краю.

І ось 13. листопада зібралося біля 100 парохіян, зачинили церкву своєю колодкою, списали постанову про усунення Неізвестного, вибрали делегатів, яким передали ключ, і доручили їм представити у вищої церк. влади. Того самого дня делегати зголосилися до епископа Полікарпа в Луцьку, але їх прийняли лише другого дня. Сказали їм написати подання до митроп. Дениса й додати постанову, що вони й зробили.

Вернувшися в село, делегати довідалися, що дяк Кадазанович і церк. староста Ом. Почко, призначений всупереч волі парохіян, уночі зірвали з церкви їхню колодку. Село кипіло обуренням. Вирішили повісити другу колодку. 15. XI. пополудні зібралася юрба понад 100 душ чоловіків і жінок і пішла в напрямі дому священика, щоб запропонувати йому добровільно забратися з парохії.

Один з прихильників Неізвестного (має він їх у селі аж 3-ох!), П. Метеха, наробив крику. Неізвестний вибіг з дому й тричі вистрілив у юрбу з револьвера та поцілив одною кулею Семена Ознюка. Ранений кинувся навтікача й прибіг до кооперативи. Куля, попавши в щоку, вибила кілька зубів, перейшла через рот і вийшла крізь шию.

Селяни страшенно обурились. Войовничий парох утік і сховався в своєму помешканні. Юрба пішла до церкви й, не зважаючи на спротив другого прихильника Неізвестного, наказного солтиса Юх. Приймака, повісила на двері церкви другу колодку. Одночасно люди післали повідомити постерунок поліції в Піддубцях і волосного фельчера. Поліціянт Шишка списав протокол, а фельчер Родюк оглянув раненого й відіслав його до повітового шпиталю в Луцьку. В той саме час, як оповідають, син солтиса навмисне вибив кілька шибок у домі священика, щоб симулювати напад.

Вістка про криваву подію миттю облетіла сусідні села. В Горохові зібралося біля 500 людa місцевих і з околиць. Юрба підійшла до дому священика й домагалася від поліціянта, щоби розброїв та арештував Неізвестного. Після деякого вагання поліціянт згодився й з 3 людьми війшов до помешкання священика. Минуло біля години. Юрба нетерпеливилася, мерзла й щораз більше кипіла. Враз селянин Ст. Приймак, що стояв біля вікна, оголосив, що він чув такі слова Неізвестного: **„Положу еще Панасюка, а тогда ілі сам себе пущу пулю ілі вийду до толпи“**. Зібрані селяни ще сильніше закипіли.

Врешті поліціянт вивів з дому о. Неізвестного, але... з револьвером у руках, а не арештованого, чого чекала юрба. Неізвестний скористав з нагоди і як стій почав стріляти. Дав сім стрілів, але на щастя нікого не ранив. Сам почав тікати. Поліціянт пустився його здоганяти.

Спровокована юрба зловила Неізвестного, побила його до непритомности й розійшлася.

В год. 12. ночі прийшов до Горохова з Луцька відділ мундурової і слідчої поліції на чолі з комісарем. Почався трус і арешти. Арештували Івана Панасюка, Матвія Петрука й Миколу Дроздюка та відіслали їх на постерунок у Піддубцях. По 3 днях їх звільнили.

Другого дня по кривавій події Неізвестного теж відправили до повітового шпиталю в Луцьку, з якого по двох днях він вийшов.

Телеграфічний розпорядок митр. Дениса Неізвестного усунув від керми парохією й тимчасовим адміністратором призначив свящ. Червінського з Радомишля. В неділю, 20. XI., до Горохова приїхав з Луцька повіт. протоер. Павлюковський з протоер. Н. Абрамовичем і після Служби Божої прочитав селянам телеграму митроп. Дениса. Парохіяни заявили, що не погоджуються на свящ. Червінського, якому теж селяни зачинили церкву в Радомишлі, а бажають он хочби о. Н. Абрамовича. Домагалися також усунути дяка. Прот. Павлюковський пообіцяв, що матимуть такого священика, якого самі захочуть. Та... зявилося друге „начальство“. Благочинний прот. Денисюк (теж українець!) з Хорлуп заявив, що він має голос, а не П-ський, і що борохівці матимуть такого священика, якого їм призначить консисторія. Певна річ, що Неізвестних ще є багато!

Хто сіє вітер — збирає бурю...

Читаючи відомости з церковного життя Волині, напевно не всі вірили в їх правдивість. Одначе вони були лише слабоньким відгомоном того, що в дійсності діється на Волині.

Волинь кипить. Замикати церкви, бити й виганяти священиків типу Неізвестних ввійшло вже в практику. Русифікаційна політика митр. Дениса, що підтримує всякий негідний, аби „русскій“ елемент та нехтує цілковито домаганням населення розмосковщити церкву, в найближчому часі доведе православія на Волині до повної катастрофи.

П.

Жиди у Совітах.

(УП) Загально панує переконання, що Радянський Союз є цілковито опанований жидами та що комунізм, це ніщо іншого, як „діло жидів“. В цьому напрямку чимало зробила й сама більшовицька преса, бо більшовикам така опінія зовсім не шкодить. Напр. в останніх часах широко розписується вся преса про жидівські кольонії на Україні та передовсім про успіхи так званого калініндорфського району на Україні. Куються там нові пляни, виписують цифри кожного дня інші, хоч часами й із тих звісток українсько-більшовицької преси можна пізнати, що не все воно там так світло, як пишеться для експорту за границю.

Меншинний журнал „Націон унд Штаат“, що виходить у Відні, приносить у листопадовому числі 1932 р. короткий огляд про положення жидів у Совітах. Нам українцям, варто познайомитись з цією справою.

„Жиди у Совітах переживають не лише велику господарську нужду, але є виставлені на жорстокі переслідування. Сотками цілими арештує їх чека і висилає у концентраційні табори. Особливо погано живеться жидам у містечках на Україні. Є такі містечка, в яких останніми часами було виарештоване все населення. Від усіх арештованих жадало чека долярів або золота. Майже 90 проц. всіх переслідуваних є жидівські робітники або безробітні, що живуть лише з малої допомоги заграниці. З Росії пересилають в останньому часі телеграми такого змісту: „Батько хворий. Пришліть хочче хоч 10 англійських фунтів“. З цього видно, що більшовицькі власти працюють по системі і стараються тим способом видушити з населення викуп у заграничній валюті, якої вони дуже потребують. У всіх листах, що приходять з Росії, чути нарікання на сваволю властей. Арештують передовсім тих, що вже колинебудь дістали якунебудь допомогу з заграниці. Характеристичною для цих відносин є доля соціялістки М. Качанової, що померла у Казакстані на вигнанні, хоч мала лише 20 літ життя. Її арештували в 1930 році в Москві і хвору зачинили у Бутирках. По 10 днях перенесли її до келії зараз після того, як зробили сірковими газами дезинфекцію. Там вона дістала вибух крови. Її перенесли до іншої келії, і вкінці засудили на 3 роки вигнання. Там вона й померла на сухоти.

Скрутне положення жидів пізнається по втечі кольоністів з України. Причиною втечі є голод у краю. Харківська жидівсько-комуністична газета „Штерн“ приносить схвильовані вістки про це. Українсько-жидівський комітет, який мав у цьому році поселити в каліниндорфському районі 1300 жидівських родин, заявив, що число поселенців зредуковано до 600 родин. Інші газети сумніваються, чи буде можливо примістити й те число кольоністів. Як аргументи наводять обставину, що хоч яке страшне положення у малих містечках, то в кольоніях є воно богато гіршим. Московська жидівсько-комуністична газета „Емес“ повідомляє зі Сталіндорфу, що в останніх місяцях 42 проц. всіх жидівських кольоністів сталіндорфського району покинуло свої кольонії. 164 родини і 109 поодиноких осіб повернуло назад у свої старі маломістечкові житла. Дальше доносить ця газета, що в інших кольоніях переселенці взагалі не мають хліба. Управи тамошніх збіжевих трестів заявили, що в них нема змоги прогодувати всіх жидівських переселенців і тому вони перестерігають перед тим, щоби в ті райони висилати нових людей. У Сталінфельді викинули жидів за двері, як вони домагалися хліба, ба навіть не приняли представника жидівського комітету. Кольоністи з цілого світа, що мали поселитись в Совітах в кольонії Біро-Біджан, заявили при переїзді туди на ярославському двірці у Москві, що вони дальше не поїдуть, як їм не дадуть кращих ваґонів для переїзду та не дадуть їсти. При цьому ґазета нарікає на жидівські орґанізації у світі, що висилають у Совіти такий елемент, що є невдоволений з тамошніх відносин...“

Ширіть наш часопис!

Нова політична партія в Німеччині.

БЕРЛІН. (ПАТ). В останніх днях радив у Ганновері конкурс національно-соціялістичних опозиційних груп, що поборюють офіціяльну політику Гітлера. Наради скінчилися злукою всіх ґруп у нову „Німецьку Соціялістичну Партію“, яка виступає з гаслом повороту до суспільного радикалізму.

Маневри більшовицької фльоти.

МОСКВА. (ПАТ). Більшовицька чорноморська фльота розпочала свої зимові маневри під проводом вожда морських збройних сил СРСР Орлова.

Острів на морі у стилі Верного.

НЮ ЙОРК, 5. листопада (Вл. кор.). Зі Сан Дієґо в Каліфорнії телеґрафують, що залога корабля Стіл Вояджер бачила у віддалі 1.300 миль на полудне від Сан Дієґо пливучий острів, на котрому ростуть зелені дерева, високі на 20 стіп. Острів великий на пів акра простору, пливе в полудневому напрямку. Гидроґрафічне бюро остерегло перед тим островом кораблі на Тихому Океані.

Шкільний плебісцит.

Наладнання й переведення шкільного плебісциту за українською мовою навчання на підставі закону з 31. липня 1924. Д. З. Р. П. ч. 79. поз. 766.

I. Де переводити шкільний плебісцит?

1) Шкільні плебісцити за українською мовою навчання можна і треба переводити на просторі воевідств: львівського, тернопільського, станиславівського, волинського й поліського.

2) Не можна переводити шкільних плебісцитів в українських громадах на Холмщині та в тих областях Лемківщини, що належать до краківського воевідства.

3) Переводити шкільний плебісцит у всіх українських громадах (містах, місточках і селах), де є польські чи утраквістичні школи. Натомість там, де є українська школа, шкільного плебісциту не переводити.

II. Повітові і Місцеві Плебісцитові Комітети.

1) Рухливші повіти вже потворили Повітові і Місцеві Плебісцитові Комітети та тисячами замовляють шкільні декляраціі за українською мовою навчання. Чимало громад вже встигло навіть перевести шкільні плебісцити. На жаль — є ще дуже богато українських громад, що досі не наладили ще в себе шкільного плебісциту та відкладають цю акцію на останній час.

2) До світської і духовної української інтелігенції та свідомих селян, міщан і робітників тих повітів і громад звертаємося отсим із закликом — негайно потворити рухливі Повітові й Місцеві Плебісцитові Комітети з представників українських батьків зглядно їхніх заступників (матерей або опікунів) очевидно зі збереженням приписів про збори і так розпочати вже плебісцитову акцію.

3) Завданням так Плебісцитових Комітетів як також усіх свідомих українців є подбати, щоби український загал використав плебісцит за українською школою до останніх можливостей. У тій законній боротьбі за українською школою не сміє забракнути ні одної української громади, де є польська чи утраквістична школа, не можна поминути ні одного українського батька зглядно матері чи опікуна.

III. Освідомлення батьків, шкільні наради й віча.

1) Обовязком світської і духовної української інтелігенції та свідомого селянина, міщанина й робітника є освідомляти своїх братів, сестер і знайомих про ріжницю між неукраїнською чи утраквістичною і українською національною школою та заохочувати, щоби підписували декляраціі за українською мовою навчання.

2) Підготовляти і переводити шкільні наради й віча зі збереженням приписів закону про збори з 11. березня 1932 (Д. З. Р. П. ч. 48, поз. 450). Потрібні матеріяли для референтів доставить — на бажання — Правна Оборона при Гол. Управі „Р. Ш.“ у Львові, Ринок 10.

IV. Як домагатися української школи?

1) Право домагатися введення української мови навчання прислугує:

а) батькові дитини,

б) матері, оскільки батько не жие або не виконує батьківської влади,

в) правному опікунові дитини, якщо обоє родичі не жиють або не виконують своеї влади.

2) По закону домагатися української мови навчання в істнуючій польській чи утраквістичній школі або в тій школі, яка має повстати, можна тільки шкільними деклярацїями за дітей, які на 1. вересня 1933 р. будуть у шкільному віці (7—14 літ життя) без огляду на те, чи дотична дитина ходила до школи, була звільнена від науки або самовільно залишила науку, чи взагалі ще не ходила до школи.

3) Закон з 31. липня 1924 р. постановляє, що українську мову навчання в істнуючій або майбутній школі мається ввести тоді:

а) коли в громаді є щонайменше 25 проц. українського населення,

2) коли батьки української народности, чи їхні заступники внесуть важні деклярації щонайменше за 40 дітей у шкільному віці (від 7 до 14 літ життя, без огляду на те, чи ті діти ходять до школи чи ні) з домаганням ввести українську мову навчання.

Заввага: Хоча закон вимагає внесення шкільних деклярацій з домаганням української мови навчання у школі тільки за 40 дітей української народности, одначе доцільно подбати, щоби такі деклярації внесли по змозі всі українські батьки чи їхні заступники, бо буває, що декілька деклярацій уневажнять і тоді не сталоб решти до повного числа 40, а також тому, бо тоді відпаде твердження, що, мовляв, за решту дітей внесено деклярації з домаганням польської мови навчання, чого нема змоги провірити.

Правна оборона при Головній Управі „Рідної Школи“.

Економісти не жалують за збанкротованими банками.

НЮ ЙОРК. 5. листопада. (Вл. кор.) „Товариство Американських Банкирів“ оголосило комунікат, у якому сказано: „Упадок неекономічних одиниць банкових через злиття з іншими, завішення, або навіть банкроцтва не лише не пошкодили банковому бизнесові, але, навпаки, ще скріпили його. Біля 10.000 банкових інституцій виеліміновано за останніх 11 літ і загальне число баків зменшилося з 30.000 на 20.000. Хоч, що правда, при тім потерпіли й добрі банки, бо їх захитало загальне недовіря, то все таки упадок слабих банків вплине корисно на господарські відносини в Америці. Пересічний банк у 1921 р. обслуговував 3,500 осіб і мав 205.000 своїх активів та 1,250.000 вкладок. Тепер пересічний банк обслуговує 6.000 осіб і має 420.000 дол. активів та 2,500.000 вкладок. У 1921 р. було банків 30.800 і вони мали 6,,360.000.000 дол. гроша, а тепер є 19.500 банків із 8,,500,000.000 дол. гроша, хоч у 1930 р. було в банках біля десять міліярдів („біліонів“) дол.

——o——

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З 26. ЛИСТОПАДА 1932.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ. 15)

ВОВКУЛАКА.

IV.

Обід був дуже веселий. Ґенерал оповідав нам дуже цікаві подробиці про мови, якими говорять на Кавказі, і з яких одні є „арійськими“, а другі „туранськими“, дарма, що поміж тамошніми племенами є замітна подібність звичаїв і обичаїв. Я знову — мусів розказувати про свої подорожі, після того як граф Шемиот похвалив мене за спосіб, в який я сідав на коня, при чому сказав, що ніколи ще не стрічав ні міністра ні професора, який так легко переїхав би таку дорогу як та, що ми зробили; я мусів пояснити йому, що працюючи з доручення „Біблійного Товариства“ над мовою шаруасів, я провів три і пів року в республиці Уруґваю, майже невпинно на коні, і живучи в пампасах серед індіян. Між іншим довелося мені розповідати про те, як блукаючи одного разу три дні по цих безмежних рівнинах, без харчів і води, я мусів робити так як „ґавхоси“, які їхали зі мною, а саме отворити мому коневі жилу і пити його кров.

Всі пані зжахнулися. Ґенерал зазначив, що калмуки в подібних випадках роблять так само. Граф спитав мене, як смакував мені цей напій.

— Морально, — відповів я — був для мене осоружний; але фізично я почував себе після нього дуже добре і йому саме завдячую, що маю честь обідати сьогодні з вами. Багато европейців, то значить білих, які довго жили з індіянами звикли до нього і навіть знаходять у ньому смак. Мій славний приятель Дон Фруктуозо Ріверо, президент республики, ніколи не пропускає нагоди, щоби не скористати з цього напою. Пригадую собі, що одного разу, їдучи в святочному мундурі на засідання, переходив він біля „ранхо“, де якомусь лошакові пускали кров. Він затримався, зліз з коня і попросив, щоби дали йому один ковток; після того виголосив одні зі своїх найкращих промов.

— Це дивна потвора, цей ваш президент! — скрикнула пані Івінська.

— Вибачте, ласкава пані — сказав я їй — це людина дуже культурна і інтеліґентна. Говорить чудово ріжними індійськими мовами, які є дуже трудні, головно „харуа“, з огляду на безліч своїх дієслівних форм, відповідно до значіння слова, а навіть залежно від соціяльного відношення поміж тими, які говорять.

Я хотів саме подати кілька досить цікавих подробиць щодо механізму дієслова в мові „харуа“, але граф перервав мені, питаючи, де треба отвирати коневі жилу, коли хочеться пити його кров.

— Про-бі, дорогий профсоре, — закликала панна Івінська з комічним острахом, — не кажіть йому. Він готовий вирізати всю свою стайню і поїсти вкінці нас самих, коли не буде мати більше коней!

Після цього жарту пані, сміючися, встали від стола, щоби прилагодити чай і каву, а ми тимчасом курили. За якої чверть години попросили до сальону пана ґенерала. Ми хотіли йти за ним усі, але нам сказали, що пані бажають собі тільки по одному панові нараз. Незабаром почули ми зі сальону вибухи сміху і плескання долонь.

— Панна Юлька знову своє — сказав ґраф.

Тепер попросили його; знову сміх і знову оплески. Після нього була моя черга. Коли я ввійшов до сальону, всі обличча приняли на себе маску поваги, що не було найліпшою ворожбою. Я був приготований на якусь псоту.

— Пане професоре, — промовив до мене ґенерал з якнайбільше офіціяльною міною, — ці пані доказують, що ми задалто потягнули собі їхнього шампана і не хотять допустити нас до свого товариства, хіба після одної проби. Річ у тому, щоби перейти зі завязаними очима із середини сальону до цієї стіни і доторкнутися її пальцем. Отже бачите, що справа легка, треба тільки йти просто. Чи ви спроможні задержати просту лінію?

(Продовження буде.)

Скінчім правописне безладдя.

У звязку з дискусією на недільних Загальних Зборах Наукового Товариства ім. Шевченка, в якій порушено теж справу українського правопису та в доповненні звідомлення, яке появилось у „Ділі“, дозволю собі подати у цій справі кілька уваг.

Правописне питання, в якому українське громадянство бовтається від 48 р. без ладу й суття, загострилося до краю й остання пора його розвязати. Витворився хаос, анархія: кожний, хто пише, хтоб він не був, учитель, учений, журналіст, чи рядовий громадянин, творить собі „свій“ власний правопис. І не можна з цього приводу обвинувачувати „Діла“, як це зробив дехто на Зборах НТШ. Навпаки заслуги його для очищення нашої літературної мови й устійнення правопису превеликі й безсумнівні. І взагалі нема цілі шукати винуватих, хоч з другого боку треба ствердити, що дещо завинила у цій справі Фільольогічна Секція Наук. Т-ва. Працюючи в характері правописної комісії, вона прийняла у складі сімох членів правопис Академії Наук (т. зв. харківський) *виключно* для видань Товариства. Головаж Секції *(не члени)* недвозначно заявив, що не задумує робити заходи, щоби цей правопис прийняли у школі, і що байдуже йому, чи й хто прийме цей правопис, чи ні.

Однак Наук. Т-во не може замикатися у крузі академічних дослідів; його теж обовязком розвязувати наукові проблеми для практичного вжитку всього громадянства. І саме правопис — не академічне питання, а пекуча потреба щоденного життя. Серед тієї анархії, що в ділянці правопису витворилася, *обовязком Наукового Товариства і тільки* його вирішити справу *в порозумінні* з громадянськими чинниками, які ні правописних законів, прийнятих Секцією, ні їх форми не хочуть (байдуже про причини) прийняти.

Тому підписаний звернувся до нового Виділу НТШ з дезидератом, щоби спонукав Фільольогічну Секцію *скликати наново правописну Комісію*, в якої склад крім дійсних членів Секції, в першу чергу *мовознавців*, входилиб також *представники преси, учительських кол і культурно-просвітніх установ*, щоби вже раз, виходячи *з академічного правопису* (не творити нового!) шляхом деяких *компромісових* змін управильнити правописне питання і тим самим ввести *однозгідність* у всіх виданнях бодай у межах Польщі та закінчити немиле правописне безладдя.

Яр. Біленький.

Вломи у Львові і боротьба з ними.

Конференція в городськім старостві. — Цікаві статистичні дані. — Камяничники і сторожі. — Як боротися з нещастям вломів.

Вчора, у середу 23. ц. м., відбулася у городськім старостві у Львові окрема конференція присвячена справі безпеки у львівських домах. На конференцію були запрошені представники власників камяниць, камяничних сторожів і преси. Від городського староства були присутні керманичі слідчого виділу, командант міста і і. Відкрив конференцію гор. староста д-р Клімув, який м. і. подав цікаву статистику вломів. І так касових вломів було: у 1929 р. — 29, у 1930 р. — 13, у 1931 — 31, у 1932 — 35. Крамничних вломів було у 1929 р. — 459, у 1930 — 361, у 1931 — 487, у 1932 — 508. Вломів до помешкань було у 1929 р. — 1865, 1930 — 1765, 1931 — 2110, 1932 — 1795. Щодо умовин безпеки у львівських домах, то гор. староста звернув увагу, що нпр. у Варшаві сторожі домів є їхніми справжніми сторожами, слідкують за тим, — хто входить і виходить з будинку та взагалі цікавляться усім, що в будинку діється. Тимчасом у Львові функції сторожа обмежуються до позамітання дому та зачинювання і відчинювання в ночі брами. Тому, що боротьба з вломниками є важка та вимагає активної співпраці всіх мешканців міста, староста відкликався до преси, щоби вона відповідно мобілізувала громадську опінію і співпрацювала при організації тієї боротьби.

У дискусії переважали взаїмні закиди й претенсії домовласників і сторожів. Перші з них закидали сторожам, що вони не цікавляться своєю службою, на яку глядять під кутом дарового помешкання, що не шанують авторитету своїх хлібодавців і т. д. Зновуж сторожі звертали увагу, що у Варшаві сторож може вижити з посади сторожа, а у Львові вони мусять шукати заробітку поза довіреною їм хатою, що вони живуть далеко від входової брами та здебільша в норах і т. д. Одні і другі безумовно казали правду... Командант поліції Франкевіч жалівся на погане і недокладне ведення мельдункових книг, на нехіть власників направляти замки у брамах, пивницях і стрихах, а гор. стар. Клімув заповів, що заборонить впускати гостей до ресторанів і шинків заднім входом та жадав від сторожів, щоби вони перед зачинюванням брами докладно переглядали всі закутини дому.

Вправді представники влади підкреслювали, як відрадний прояв, що скількість вломів у порівнанні з минулими роками не зростає, а проте близько 2 і пів тисячі вломів (касових, крамничних і помешканевих) впродовж одного року у Львові — це великанська цифра, яка свідчить справді дуже сумно про стан безпеки мешканців міста та яка робить дійсно необхідною організовану боротьбу з цим лихом.

—o—

Поділ праці у новому Виділі НТШ.

Поклик до відновлення комісій.

Виділ НТШ, вибраний Загальними Зборами 20. XI. ц. р., уконституувався на засіданні 23. ц. м. ось як: Заст. голови — през. Володимир Дешкевич, секретар — д-р Роман Цетельський, заст. секр. — д-р Василь Лев, касієр — дир. Володимир Сінгалевич, заст. касієра — інж. Роман Сеньшин, рефер. друкарні і переплетні — д-р Волод. Левицький, другий рефр. друкарні і переплетні — д-р Іван Копач, рефер. Книгарні — інж. Юліян Мудрак, рефер. культурно-істор. музею — д-р Михайло Волошин, рефер. Акад. Дому — д-р Кость Левицький, рефер. дому „Рідної Школи“ — д-р Станислав Старосольський, рефер. Беледуї — інж. Евген Храпливий, рефер. бібліотеки і делегат Історично-фільософ. Секції — д-р Мирон Кордуба, заст. — д-р Микола Чубатий, рефер. природ. музею і бактеріол-інституту та делегат Математично-природоп. лікар. Секції — д-р Максим Музика, делегат Фільольогічної Секції — проф. Михайло Тершаковець, синдик Т-ва — д-р Кость Левицький.

Виділ склав слідуючі комісії: а) фінансову, до якої війшли пп. В. Сінгалевич, д-р К. Левицький, д-р В. Левицький, інж. Ю. Мудрак і інж. Ю. Сеньшин; б) для Акад. Дому: пп. К. Левицький, Ю. Мудрак і М. Тершаковець; в) видавничу комісію: пп. д-р В. Левицький і делегати всіх Секцій.

Виділ звернувся з просьбою до Істор.-фільософічної Секції спричинити відновлення комісій: правничої, статистичної та суспільних наук.

З діяльности Союзу Українських Адвокатів.

Правна порада для членів „Сільського Господаря“ у Стрию.

Делегатура СУА в Стрию порішила на своїм засіданні дня 8. XI. ц. р., у відповіди на прохання Т-ва „Сільський Господар“ — філія в Стрию, давати безплатні правні поради членам „Сільського Господаря“ стрийського судового повіту в торгові дні, т. є. що четверга, в такому порядку канцелярій членів СУА: д-р Гарасимів, д-р Домбчевський, радн. Думин, мгр. Ерленберґер, д-р Калуський, д-р Лужецький, мгр. Охримович. Рівночасно віднеслася делегатура до усіх адвокатів членів СУА стрийської судової округи з предложенням, уладити у своїх місцевостях такі самі правні поради, по порозумінні з істнуючими на місцях організаціями „Сільського Господаря“. Це відноситься до міст: Болехів, Долина, Рожнітів, Сколе, Журавно, Жидачів, Миколаїв і Меденичі. Кожна з тих місцевостей оповістить у свому обсягу ділання, де і як відбуваються правні поради членам „Сільського Господаря“.

ЧИ ВИ ЗЛОЖИЛИ ЛИСТОПАДОВИЙ ДАР УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ?

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ УГА!

За океаном.

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ НА ГОРІ МІСТА ДЖЕРЗИ СИТІ.

Не зважаючи на депресію, українська громада в Джерзи Ситі, Н. Дж., довершила історичного діла. Збудувала і віддала до прилюдного вжитку справді величавий будинок Українського Народнього Дому на розі Фліт і Біверис Стріт, пять мінут ходу від славного бизнесового осередка, званого Файв Корнера. Парцелі обіймають пів міського квадрату (блака) і дають змогу перемінити вільну площу на забавовий парк у самім середмісті.

Народній Дім, названий по англійськи „Українським Центром“, збудований з цегли, на переді має над салею поверх, призначений на школу, а сама саля є в наймодернішім стилі, з вигідною сценою. Будинок самий коштує 32.000 долярів. Будова довершена заходами комітету під проводом Григорія Євусяка, Василя Ґіля й інших.

Цілий тон святочного отворення мав за меті вказати присутнім понад 2.000 громадянам, що це підвалини для нашої будуччини яка спирається на поколінні, родженім в Америці. Це зазначив у своїй патріотичній проповіди місцевий українсько-католицький парох, о. Володимир Лотович, що довершив чину посвячення, а також інші, свої і чужі бесідники, як гром. Володимир Ваґнер, Гр. Євусяк, Роман Слободян, п-і Ваґнер і т. д.

Специяльний привіт прислав місцевий мейор міста Френк Гейґ, що оправдав свою відсутність передвиборчою аґітацією, а зате прислав свого заступника, комісаря парків, Артура Паттертона, котрий виголосив довшу сердечну промову з побажанням від міської управи.

Таксамо висловили побажання відпоручники ріжних українських орґанізацій, а крім того промовляли ще по анґлійськи Карло О'Браєн, бувший конґресмен і приятель українців, тепер високий повітовий урядовець, суддя Йосиф Френк Еґґерс, суддя МсҐаверн, який від себе зложив жертву на Нар. Дім у висоті 50 дол., адвокат С. Тарпальський, що зложив 100 дол. і ін. промовці.

Вокальну частину програми виконав хор ім. Лисенка під артистичною управою Андрія Ґели. Цей хор співав також у часі чину посвячення та вкладання угольного каменя. При цій церемонії асистував відпоручник мейора.

Ладу доглядала умундурована „Січ“ з Джерзи Сити й Нюарку, в якій була окрема дівоча чета в українських строях.

У часі збірки на салі, котра не могла помістити всіх учасників (половина прислухувалася програмі через меґафони знадвору) зложили присутні понад одинацять соток долярів на докінчення будови дому, головно на викінчення салі принять під концертовою салею.

Церемонії посвячення приглядались тисячі громадян неукраїнців із сусідніх площ. Їх стягнула туди орхестра, що грала в часі вмаршу січовиків.

УКРАЇНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВИБРАНИЙ ПОСЛОМ.

Послом з 19-ого дистрикту у Філядельфії до сойму стейту Пенсильванія в Геррисбурґу вибраний українець п. Іван Малина.

УКРАЇНСЬКІ СТРОЇ ГОРОЮ.

Тисячі гостей подивляли в Ню Йорку українські блюзки, в яких були убрані жінки, що подавали їжу в готелі „Пенсильванія“ на балі „Ди Ліґ оф Модерн Клоб“. Минулого тижня виступали наші дівчата з українськими строями і танками на балі французьких леґіонерів у готелі „Волдроф Асторія“. Дохід з обидвох підприємств призначено для безробітних.

„Свобода“.

—o—

З природи й техніки.

Чудо техніки.

Там, де сходяться границі трьох держав: Франції, Німеччини і Швайцарії, між швайцарським містом Базель і горішньо альзаським селом Кембс (у Франції) викінчили на днях першу частину величезного каналу, який після свого цілковитого викінчення можна буде сміло називати чудом техніки. Річ у рівнобіжному до Райну „Великому альзаському каналі“, що довгий на 150 кільометрів має заступити дуже небезпечну водну комунікацію Райном між Базель і Штрасбургом, як також достарчити води для 8 гідроелектрівень загальної потужности 900 тисяч коней.

Плян цього каналу був виготовлений ще перед війною мілюзьким інжиніром Рене Кехліном. Однак до його виконання не прийшло тому, що Швайцарія, Баденія і Альзація-Льотарингія не могли погодитися між собою щодо експльоатації електричної енергії та щодо комунікації Райном. Доперва версайський трактат, на основі якого ціла Альзація-Льотарингія перейшла у французькі руки, вирішив справу в цей спосіб, що Франція одержала право: вибудувати бічний канал, забрати для нього воду з Райну і стати власничкою електричної енергії. Німеччина зобовязалася дати згоду на всі будови з правного боку Райну, які тільки будуть потрібні до будови велитенського каналу на лівому боці Райну. Зате Франція зобовязалася заплатити за воду з німецької частини Райну (французько-німецька границя іде серединою Райну!) і „зінтернаціоналізувати“ плавбу новим каналом та не побирати за неї жадних оплат.

Будову цього величезного каналу поділили на 8 етапів, себто на стільки етапів, скільки має бути гідроелектрівень. Цілий канал має бути викінчений у 1970 р., будова першого етапу (від Базель до Кембс) тревала від весни 1928 р. до осени 1932 р. Цей перший етап будови каналу представляється в цей спосіб: між альзаським селом Нойлорфом і баденським селом Мэрктом вибудували величезну таму. Канал відділюється від Райну пів кільометра повище цеї тами, тягнеться біля 7 кільометрів лівим (французьким) берегом Райну і вливається (як довго ще другий етап будови не скінчений) знову до Райну повище села Кембс. Таким чином канал оминає дуже небезпечний іштайнський поріг на Райні. Яких 2 і пів кільометра повище свого устя до Райну канал ділиться ще на дві частини (які сходяться безпосередньо перед устям знов разом): одну зі шлюзами для кораблів і другу, що достарчає води кембській електрівні. Ця електрівня має 6 генераторів по 33 тисячі коней потужности, себто разом 200 тисяч коней потужности.

Будову веде французьке „Товариство електричної енергії Райну“, яке розпоряджає капіталом 100 міліонів золотих. Однак першу таму виконали німецькі фірми (м. і. Зіменс) на конто репарацій. При будові занятих є крім вищого технічного і бюрового персоналу 2.400 робітників з Італії і Югославії.

Блощиці і людина.

Відомий дослідник галапасів Е. Ріней розслідив ближче, в який спосіб орієнтується блощиця і що її приманює. Отже близькість огрітих предметів викликує рух блощиць; вони витягають свої ссавця і пробують „кусати“. Голодні звірятка реагують на тепло сильніше. В комнатній температурі 22—23 ступнів Цельзія людські пальці побуджують блощиці з віддалі 4 центиметрів протягом півтора мінути. Чим вища температура, тим більше рухливі ці людські галапаси. Також запах (волосся!) ділає на блощиці, але алярмуючим і орієнтуючим чинником є для блощиць підвищення температури біля їхньої добичі (чоловіка), а змисл нюху є тільки помічним засобом. Блощиці лазять радше по нерівних, шорстких поверхнях, а вминають гладких. Мокрих людей зовсім не чіпають.

Покликання Айнштайна.

Одного з найбільших сьогочасних фізиків-теоретиків, професора берлінського університету, Альберта Айнштайна, покликали на днях на досмертнього директора школи математики і теоретичної фізики при новозаложенім інституті для вищих студій у Ню Йорку. Згаданий інститут закладений коштом 5 міліонів долярів, що їх зложили в 1930 році Люї Бамбергер і пані Фульд.

Літаючі вужі.

На островах індійсько-австралійського архіпелягу живуть на деревах три відміни дуже оригінальних вужів, що вміють злітати з корони дерева на землю без найменшої шкоди для себе. Вони мають на боках свого тіла особливі прилади, які придаються їм підчас вилізання на дерева, однак імовірно служать їм також до держання себе в повітрю підчас лету. Дослідник Г. Гедігер відкрив на островах архіпелягу Бісмарка (на схід від острова „Нова Гінея“, що лежить на північ від Австралії) четверту породу літаючого вужа, що мав подібні прилади до літання. З обсервації Гедігера слідно, що цей вуж, живучи постійно на деревах висоти біля 20 метрів, залишає своє мешкання тільки повітряною дорогою. Підчас „лету“ тіло його випрямлене немов дрючок. Мабуть маємо тут до діла радше зі скоком в долину цього вужа, а не летом в дослівному значінні. В кожному випадку інтересним є факт, що крім проживаючих на деревах земноводників і ссавців, як також крім інших мешкаючих на деревах гадів знайшлися ще й вужі, що відважуються „літати“.

Бацилі призвичаюються до ліків.

У берлінському інституті для заразливих недуг ім. Роберта Коха розслідив лікар А. Фельдт „загартування“ бактерій спірохетів на ліки. І так бацилі „голодового тифу“ (Febris recurrens“) у мишей виявилися загартованими на два ліки: сальварзан і сольганоль. Загартування на сальварзан тревало у нормальних мишей біля 10 тижнів, на сольганоль біля 19 місяців. Бациль сифілісу (Spirochaeta pallida) виявився після перещіплення десяткові відповідно перед тим підготованих кріликів загартованим на протяг 14 місяців і то на подвійну мінімальну дозу сальварзану. На цій основі Фельдт припускає, що зростаюча відпорність спірохетів на терапевтичні засоби підчас недуги людини є м. і. спричинена їх загартуванням, яке вони набули підчас дуже довгого лічення хемічними лічничими засобами.

Термометри з „червоною“ ртутю.

Щоби влекшити відчитування термометру підчас некорисного освітлення, одна з туринґських фабрик скляного приладдя пустила в продажу термометри, в яких нитка ртути є сильно закрашена на червоно. Це червоне закрашення ртути походить звідти, що в скляній верстві термометру, яка окружає тоненьку скляну рурку з ртутю, находиться сильно закрашений на червоно поясочок, який для глядача відзеркалюється у стоячику ртути так, що вона видається нам червоною. Самого червоного поясочка не бачимо тому, що він закритий від сторони глядача білою емалією, а те, що бачимо, це тільки його образ в ртутнім зеркалі.

Д-р А. Л.

Фотоґрафія, вислана через радіо до Польщі, помогла в арештуванні.

НЮ ЙОРК, 5. листопада (Вл. кор.). Морис Ковчич, який підробив у Польщі чеки лінії Кунарда на 21.300 дол., попався в руки поліції при Саратоґа евню в Брукліні лише завдяки фотоґрафії, висланій поліцією через радіо до Польщі, щоби ствердити його тотожність. Ковчич признався, що він помагав робити плити для підроблювання подорожних чеків, які випущено в кількох містах у Польщі. Перед тижнем він вернувся до Америки, але поліція вже мала вістки з поліції в Катовицях, що його там пошукують. Коли бруклинська поліція вислала фотоґрафію і дістала відповідь, що саме за таким чоловіком катовицька поліція шукає, його зараз арештували детективи. При трусі в помешканні Ковчича поліція знайшла теж морфіну і за це він стане перед поліційним судом, за підроблювання чеків він стане перед судом у Польщі, куди його мають видати.

Студентські справи.

АНКЕТА В СПРАВІ СТУД. ХАРЧІВНІ.

В неділю 20. н. м. відбулася в Академічнім Домі студентська анкета у справі студ. харчівні. Стверджено, що велика частина українського студентства харчується в чужих кухнях, які, одержуючи поважні субвенції зовні, дають харчі по цінах нижчих від власних коштів. Українська студентська харчівня удержується виключно з власних фондів і тому ціни харчів у порівнанні з іншими студхарчівнями в ній дорожчі. В дискусії над теперішнім станом кухні стверджено, що лише тоді можна усунути загрозливий стан в кухні й обнизити ціни харчів, якщо всі студенти будуть харчуватися у своїй харчівні і запевнять їй постійну фреквенцію. Стверджено дальше, що студентська харчівня як осередок стичности і товариського співжиття має для цілости українського студ. життя велике значіння. Вислідом цієї анкети було ухвалення резолюцій, які президія анкети отсею дорогою подає українському студентству на терені міста Львова до відома:

1) Українська студентська харчівня, як один з осередків самопомочі і товариського співжиття, має для цілости українського студ. життя велике значіння і тому українське студентство у Львові мусить її удержувати не допускаючи до її ліквідації.

2) Тому закликаємо все українське студентство на терені міста Львова харчуватися виключно у своїй харчівні і цим способом через масову фреквенцію піддержати її істнування та одночасно запевнити своїм незаможнім товаришам (-кам) поміч у дешевому й доброму харчі.

3) Тих студентів (ок), які легкодушно не будуть повинуватися цим постановам, потягнуть їхні студентські організації до строгої відповідальности.

Проказа вилічима.

ПОРТО АЛЛЕҐРЕ (ПАТ). З Мацціо повідомляють, що д-р Маріно де Меллью винайшов лік проти прокази. В останнім часі д-р Меллью вилічив своїм ліком кількох прокажених.

БУНТ ВЯЗНІВ.

У вязниці Аскерґус в Осльо, вязні, що працювали в кузні, напали з розпаленими штабами на вязн. прислугу. Поліція здавила бунт. Сорок вязнів перевезли до іншу вязницю.

ПОЛІТИКИ СВАРЯТЬСЯ.

На засіданні Ради Ліґи Націй прийшло до гострої перепалки між представниками Китаю та Японії. Прийшло теж до перепалки між предсідником Ради і представником Японії.

Д-Р ЛЮТЕР ПРО БУДУЧИЙ НІМЕЦЬКИЙ УРЯД.

БЕРЛІН (ПАТ). На загальних зборах Союзу німецького промислу, торгівлі і гірництва в Дісельдорфі виголосив президент Державного Банку д-р Лютер промову, в якій підчеркнув м. ін. конечність оперти будучий уряд Німеччини на широкі маси.

НОВИНКИ

— **Українське Т-во Прихильників Мистецтва у Львові** подає до відома, що відкриття виставки образів українських артистів малярів відбудеться 4-го грудня ц. р. в салях Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка, Львів, Чарнецького 24. II. п. 882 1-1

— **Надзвичайні Загальні Збори** „Кооперативи Український Театр“ у Львові відбудуться в неділю 27-го ц. м. в год. 5. попол. у домівці кооперативи, будинку Музичного Т-ва ім. Лисенка. На черзі дня зміна статуту та перевибір членів Надзірної Ради.

— **З львівської опери.** У пятницю 25. ц. м. у Великому Театрі у Львові виступить востанній раз славетний тенор Державної Опери у Відні Альфред Пікавер. Ставитимуть оперу „Паяци“, партнеркою Пікавера буде Марія Сокіл. Диригуватиме А. Должицький. — У неділю пополудні Марія Сокіл співатиме знову в опері „Кармен“ у партії Мікаелі. Диригуватиме Антін Рудницький.

— **Дивний педагоґ — з фризієрською машинкою. Під увагу Шкільної Кураторії.** У селі Жорниськах п. Домажир (пов. Городок) є вчитель Лєслав Ґраф, який має досить дивні педагогічні методи. Чи то з дбайливости за гарну прическу своїх учнів, чи може з карно-дисциплінарних мотивів — орудує у школі фризієрською машинкою. І так напр. свого учня з III. кл. нар. шкіл Дмитра Ґнипа, силоміць обстриг машинкою ч. 1 (т. зв. „нулькою“) в той спосіб, що вистриг йому через середину голови смугу волосся і так на сміх пустив дитину до дому. Колиж обурений батько заявив учителеві, що скаже відфотоґрафувати дитину і розголосить справу, вчитель мерщій закликав хлопця до школи, казав іншим дітям тримати його та знову силоміць остриг решту волосся... Не знаємо ближчої причини його диковинного „жарту“, але сумніваємося, чи яканебудь причина може його виправдати. В усякому разі такі „педаґоґічні методи“ не зеднюють ані пошани вчителеві на селі ані не збільшують його авторитету серед самих школярів.

— **Ревізії й арешти у Станиславівщині.** В багатьох місцевостях станиславівського повіту розкинено летючки ОУН., які торкаються листопадових роковин. У звязку з цим поліція перевела цілу низку ревізій у Боднарові, Угринові Долішнім, Стриганцях, Павелчі, Побережі і Тязові. Арештували і відвезли до повітової команди поліції Саса Василя з Павелча і Ярослава Пірамовича зі Стриганець.

— **Вистава УФОТО в Перемишлі.** Українське Фотоґрафічне Т-во у Львові влаштовує у Перемишлі фотографічну виставу: „Львів у світлині“. Вистава буде приміщена в салях „Української Бесіди“ і триватиме від 27. листопада до 4. грудня 1932. Відкриття в неділю 27. ц. м. в год. 5-ій вечором. Організацією вистави займається філія Т-ва „Плай“.

— **Нова польська парохія у Львові.** До 17-и римо-католицьких парохій у Львові приходить отсе ще одна, яку утворять через поділ парохії св. Миколая, що обіймає територію майже цілої Стрийської дільниці, на дві части. До нової парохії належатиме римо-католицьке населення горішньої частини Стрийської дільниці. Формальний поділ парохії св. Миколая переведуть — як читаємо в польській пресі — ок. 15. лютого 1933. На території горішньої части Стрийської дільниці істнує тепер невеличкий костел св. Софії, а крім цього викінчують будову великого костела враз із монастирем Кармелітів (що втікли з Еспанії) на Персенківці. Застановляються теж над будовою костела на терені нинішньої трамваєвої петлі на перехресті вулиць Дверницького і св. Софії, або в іншому місці. Котрий з тих костелів буде парохіяльним для новоутвореної парохії, ще не знати. Нову парохію обіймають у своє посідання оо. Місіонарі, що мають свій осідок при вул. Дверницького.

— **Польський памятник у честь поляглих** відкрили святочно 20. ц. м. у Рісні Польській біля Львова при співучасти визначних представників влади і численних делеґацій. На памятнику вириті назвиска всіх поляглих з Рісни Польської.

АНГЛІЙСЬКИЙ ФУНТ ПАДЕ.

ЛЬОНДОН, 24. 11. ПАТ. Фунт стерлінг, що весь учорашній день вдержувався на рівені 3.27 до 3.27 і пів, під вечір, після оголошення Гуверової заяви, впав нараз майже на два пункти до 3.20 і пів.

БУНТ ВІЙСЬКОВИХ РОБІТНИКІВ.

ЕССЕН, 24. XI. ПАТ. У таборі праці в Ервешвік, що підлягає команді Штальгельму, збунтувався відділ робітників. Вони скинули однострої та виступили проти підстаршин. З огляду на напружене положення управа табору постановила віділати робітників додому. Причиною бунту був поганий харч і військова дисципліна.

НУМЕРУС КЛЯВЗУС У ЛЮБЛЯНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Із Люблянн повідомляють: На заг. студентських зборах союзу студентів Олександрового університету в Люблянї приняли внесення з домаганням введення нумерус клявзус для чужинців. Внесення це умотивували напливом чужинців, головно жидів із Польщі, які після покінчення студій стараються здобути виконування практики в краю, де покінчили науку.

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** В днях 1, 3, 5, 7, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 28, 29 та 31. грудня ц. р. відбуватимуться на військовій стрільниці в Замарстинові вправи військ. відділів із гострим стрілянням. Терен, загрожений стрільнами, якого перехід небезпечний для життя, обсадять охоронні стійки. До їх розпорядків мають приноровлюватися всі прохожі.

— **Арештування свящ. Неізвестного.** Повідомляють нас, що свящ. Неізвестного з Борохова, що стріляв до селян і ранив одного з них, арештували.

— **Справа луцької „Просвіти" у Варшаві.** З доручення Ради луцької „Просвіти" голова п. В. Островський у днях 14. і 15. листопада особливо інтервеніював у справі зачинення луцької повітової „Просвіти" з її філіями в міністерстві внутрішніх справ у Варшаві. Відповіди на рекурс та інтервенцію ще не одержано.

— **Грипа.** У Варшаві лютує грипа так дуже, що Каси Хорих не всилі дати собі ради. До помочі додали їм сто лікарів. Вони відвідують 15 хорих денно. В однім обводі при вул. Маріянській в листопаді лікарі відбули 1600 оглядин. Грипа проходить лагідно.

— **Як сушать лен на Поліссі.** В хаті бідного селянина Дмитра Пеньоги з Чарторійська на Луччині спалахнув лен, який господиня сушила на печі. Сам Пеньога, його 8-літня донечка і 4-літній син сильно попечені й лікуються в луцькому повітовому шпиталі. Хата, інші забудування і все рухоме майно згоріло.

— **Закриття „Просвіти" на Поліссі.** У звязку з ліквідацією Сель-Роба деякі чинники запропонували берестейській „Просвіті" позачиняти свої сільські читальні, бо... і так будуть зачинені. Треба признати — делікатно.

— **У церкві без мундурів.** Церковна влада в Кольонь (Кельн) видала розпорядок, щоби до церкви не входили люди у мундурах ані з партійними відзнаками. Виїмок імовірно зроблений тільки для війська.

— **Рабінова дочка в полумі.** Дочка коломийського рабіна Хана Лявфер накроплювала спіртом взірці ручних робіт, а при цьому не згасила тінкуса. Спірт занявся й дівчину обхопило полумя. Вогонь згасили, одначе дівчина попарилася тяжко на лиці та тілі.

— **Хотіли втікати літаком?** Біля с. Лихачі на прикордонному відтинку Раків більшовицька стежа запримітила літак, що летів у напрямі польського кордону. Стежа острілювала літак із скорострілів; літак відстрілювався теж із скорострілу. Вкінці опав 300 м. біля Лихачів. Летчики осіли при помочі легкопадів. Виявилося, що це два аспіранти військової школи в Витебську, що для вправи літали між містами більшовицької Білоруси. Вони зізнали, що стріляли, бо думали, що попали на польський або литовський бік. ДПУ почало проти згаданих аспірантів слідство, бо підозріває, що вони хотіли втекти до Польщі, а саме тому, що летіли не боєвим, лише ловецьким літаком. Обох аспірантів перевезли до Мінська та передали спеціяльній військовій комісії.

— **Скарби на Закарпатській Україні.** Згідно з народнім повірям в околиці Берегова на Закарпатській Україні находяться десь у землі скарби зперед 500 літ. Недавно двох селян Андрій Бобаль і Іван Гебес помандрували в у околицю здалека, з віддалі 80 км., з Тібави, щоби їх шукати. Почали вони копати так завзято, що селяни довкола повірили у легенду скарбів. Цілі села йшли за їх прикладом, тимбільше, що була безробіття. Повторилась дослівно байка з виноградником, де батько закопав скарб для синів; на цих місцях, де копали зародила земля подвійно.

— **Корабель з долярами на дні моря.** Найшовся японець Катаока, що пригадав собі російський потонулий корабель підчас японсько-російської війни „Петропавловськ". Із цим кораблем пішло на дно золото, вартости 35 міліонів долярів, якими мали виплатити льон воякам. Добути цього велитня з моря не буде легко, але підприємець обрахував, що це йому виплатиться.

— **Гібральтарський тунель.** Італійська преса схвильована вістками про будову тунелю під Гібральтаром. Підчас останніх своїх відвідин Ерріо в імені французького уряду розмовляв про це з еспанцями, які згодились на цей плян. Безпосередній залізничий шлях між Францією і Африкою має велике стратегічне значіння. Франції дешевше покрити кошта тунелю, ніж панцирників і кораблів. А це Італії не дуже до вподоби.

— **Вплив Біблії.** Англійський журнал „Шкільна Вчителька" звернувся до ріжних визначних діячів зі запитом, щоби відповіли, які книжки мали на них найбільший вплив. Багато із них відповідає: „Перш усього Біблія". Мекдональд називає книжку Карляйля „Саріор Ресартус" і вірші Берпса. Міністр освіти льорд Ірвінг теж ставить цю книжку на першім місці, далі згадує французького історика Токвіля та „Критичні нариси" критика Метю Арнольда. Жінка Сновдена після Біблії каже про „Нуждарів" Віктора Гюго. Відомий купець міліонер Сельфрідж завдячує свою карієру книжкам із молодечих літ у ролі „Швайцарський Робінсон".

— **З мужеської моди.** Вчора подали ми кілька інформацій про нову жіночу моду, яка, як відомо, приходить до нас із Парижа. Нині скажім дещо для мущин, за льондонським джерелом, що досі є найсильніше для мужеської моди. Англійці люблять традицію. Смокінг досі не втратив свого становища. Ріжниця між ріжними смокінгами тільки в матеріялі та кравці. Викладені береги смокінгу повинні бути якнайбільше відхинені, щоби із них виступала якнайвиразніше сніжнобіла камізолька. Крім цього лінії повинні бути якомога прості, з легким вирізом у поясі. Дуже довгі штани повинні бути заломані дуже дискретно тільки в одному місці. Сорочки до смокінга повинні бути щораз більше зближені до римської цифри V, а не як досі заокруглені внизу. Заокруглені легко мнуться на балях і справжні „джентельмени" мусять на баль брати зі собою другу сорочку на зміну. Є теж думка, що камізолька, сорочка і краватка повинні бути з того самого матеріялу, але це щойно проект. Зате модні паньчохи чи скарпитки мають оксамитну стрілку.

— **Нові часи, нові письменники.** Мадярський драматург Йосиф Ерделі став вуличним кольпортером. Дістав на це концесію і бігає по вулицях з книжечками. Це незвичайний писака, а подвійний лавреат відомої літературної премії Т-ва Бавмгартена у Будапешті. А все-ж продає він свої вірші на вулиці: 36 поем за 10 сот. Коли його приятелі здивувались його поведінці, він пояснив її так: „Поет повинен перш усього дати себе пізнати масам, а щойно пізніше вищим клясам. Я міг був видати свої поезії у якійсь книгарні, але гадаю, що коли публика робить з себе жертву то й поет повинен бути готовий до такої жертви".

— **Новий наступ на египетського фараона.** Із Льондону приходить вістка, що відомий дослідник египетської старовини Говард Картер, співробітник Керневона, вибирається на нові розкопки гробу Тутенкгамона. Він єдиний, що живе досі з тих, які брали участь в останніх виправах до гробу грізного фараона. В Єгипті панує погляд, що Тутенкгамон боронить доступу до місця свого супочинку вже 3000 літ і тому мало хто важився нарушувати його спокій. Є навіть европейці, які після цілої низки трагічних випадків із дослідниками, що вибрались туди, не мають сміливости докопуватись далі до третьої гробниці, де стоїть золотий саркофаг. — У лютім 1924 р. викопали англійці чудові статуї богинь Ізиди, Нефтіс, Нейт і Селак; кажуть, що в цих підземельних коридорах зберіглись 3000 літ свіжі квіти, які зівяли, коли їх винесли на світ. Картер усупереч усім забобонам і не зважаючи на смерть своїх попередників рішився повести далі боротьбу з небезпечною мумією Тутенкгамона.

— **Популярність.** Грета Ґарбо мусить мати виїмково талановитого імпресарія, коли знову в останньому тижні европейська преса передавала ріжні суперечні вістки про те, де вона теперь перебуває. Шукали її одночасно у Льондоні, Парижі та Відні. Саме тоді на Копенгаген упала вістка: Грета приїжджає до нас. І справді вона висіла з поїзду у Копенгагені у чорних окулярах і перуці. Але її пізнали. Пішла облога. [illegible] з денникарів та публики. І Грета втікала негайно до Стокгольму перед ріжними автами. — Не гіршу рекляму має найславніша европейська мурипка Джозефіна Бекер, що відновила свої виступи у Парижі, у славнім „Касіно де Парі", звідкіля вийшли у світ Шевальє і Містенгет. Вона гратиме у новій ревії панну з 1900 р. у давній сукні та величезнім капелюсі і затанцює „танок літака". Її співробітником є директор балету з Ню-Йорку Дюпон, що важить 120 кільограмів.

ПОДЯКА.

З цієї нагоди, що моя донька скінчила трьохлітний курс крою і шиття в заведенні Вп. Михайлини Козловської, Львів, вул. Академічна 22. складаю цим щиру подяку. Завдяки великому фаховому знанню Вп. Козловської, заведення поставлене на високому поземі моди та елеганції, на зразок першорядних заведень цього рода за кордоном. Усім, що бажають образувати свої доньки у цій професії — це заведення горячо поручаю.

Кауте Володислав.

— **Подяка.** За невтомну і успішну оборону в моїй справі перед судом присяглих у Львові і касацію, у цілості признану Найв. Судом — Вп. Меценасам проф. д-рові Володимирові Старосельському і д-рові Львові Ганкевичеві у Львові, а за заходи і труди в цій самій справ перед окружним судом у Станиславові Вп. Меценасам д-рові Ярославові Крижанівському і д-рові Іванові Волянському в Станиславові щиро дякую. — **Д-р Осип Когут.**

— **Справлення помилок.** У вчорашньому (261) числі „Діла", в передовій статті **„Революція корбами"**, перекручено в кількох місцях слово **„корбочка"** на „коробочка". — У **„Літературному кутку"** в підзаголовку зам. Берсона має бути: **Берисона.**

Дописи.

РАВА РУСЬКА. *(Оснування читалень в Особіжі й Магерові. — Ревізії. — „Стшельци" гуляють. — Реферат у Вільках Мазовецьких. — Нарада „Сільського Господаря".)* Дня 9. X. н. р. відбулися при співучасти члена Головного Виділу „Просвіти" п. Дужого Миколи і делегатів філії „Просвіти" в Раві Руській основуючі загальні збори читальні „Просвіти" в Особіжі. По виясненні постанов статуту та по виголошенні реферату п. Дужим на загально-освітню тему вписалося до читальні 62 членів і вибрано виділ читальні з головою п. Чайков Іваном. Приходиться зареєструвати, що в Особіжі істнувала передтим читальня „Просвіти", яку на внесення тут. старости воєвідський уряд розвязав за те, що виділ тої читальні не відбув у приписаному речинці річних загальних зборів. — Дня 16. X. н. р. відбулися установчі збори читальні „Просвіти" в Магерові. Присутніх на зборах 16 жінок і 68 мущин. По рефераті делегата філії „Просвіти" в Раві Руській про значіння освіти взагалі та по виясненні поодиноких постанов статуту вписалося до читальні 66 членів. Головою вибрано о. Ростислава Шумилу, пароха з Магерова. Слід зазначити, що в місточку Магерові тут. повіту не було дотепер ніякої культурно-освітньої установи. — У звязку з ревізією в Академічнім Домі у Львові перевела тут. поліція ревізії у п. Дужого Миколи в Карові і п. Горечого Степана в Раві Руській. В обох згаданих студентів не найшли нічого такого, що будоб не дозволене. У п. Дужого забрали його власні книжки. — В неділю 16. X. н. р. аматорський гурток при Кружку „Р. Ш." у Селиськах уладжував театральну виставу п. з. „Захотіла пана, втратила Івана". Не подобалося це місц. „стшельцам" і підчас вистави кидали на сцену камінне та всякі нечисті річи. В цей спосіб ширять у нас культуру члени товариства „Стшелец" і тому не дивно, що культурний батько, якщо дбає про виховання своїх дітей, не дозволяє їм належати до „Стшельца". — Дня 23. X. н. р. відбулися ширші сходини членів Кружка „Р. Ш." у Вільках Мазовецьких. Присутніх на сходинах около 66 членів. Сходини відбулися у звязку з люстрацією Кружка, яку перевів делегат Повіт. Кружка „Р. Ш." з Рави Р. На сходинах виголошено окремий реферат про значіння гетьмана І. Мазепи для України. По рефераті прощали сердечно члени Кружка свого члена п. Видру Якова, якого покликали до військової служби. — Дня 6. н. м. старанням виділу філії Товариства „Сільський Господар" у Раві Руській відбулася повітова нарада. Присутніх на нараді около 350 мущин і 50 жінок — селян (-ок) з тут. повіту. Реферат у справі теперішнього положення села виголосив сам голова філії п. К. Целевич, бо запрошені делегати з Краєвого Товариства у Львові з невідомих причин не приїхали на нараду. По рефераті вивязалася дискусія, в якій між іншими бесідниками д-р Куппів рішево вияснив деякі справи, порушені референтом. По дискусії ухвалено відповідні резолюції.

СТАНИСЛАВІВ. *(Робітничий університет. — Невиконання вимоги заслуженого громадянина. — Відгуки концерту „Сурми").* Саме місто Станиславів дуже слабо зорганізоване. При ріжних нагодах говориться, що у Станиславові живе 18 тисяч українців, але того ніде не можна доглянути: ані в темпі українського життя, ані у вислідах збірної праці. Спеціяльно це дається відчувати тоді коли річ іде про матеріяльну сторінку кожної суспільної справи. Фактично весь тягар матеріяльної піддержки укра-

їнських товариств та установ несе на своїх плечах не більше, як 200 родин. Інші — невідомі. Їх віле не бачимо, вони віле не зорганізовані. Тимчасом домінуючу ролю в суспільному, економічному й культурному житті п'ограють передовсім міста. І тому справа скріплення українського міського елементу, зорганізування міщан і поглиблення їх національної свідомости — це справа першорядної ваги. Виходячи із цих міркувань, Т-во „Українська Ремісничо-Промислова Бурса“ і Т-во українських реміс-ків та промисловців „Зоря“ у Станиславові улалили в днях 23. X., 30. X., 6. XI. і 13. XI. н. р. конференції, присвячені організації робітників і ремісників та веденню серед них суспільно-освітньої праці. На всіх конференціях реферував справу о. д-р Василь Кушнір, який до питання освіти робітництва підходив зі знанням фахової літератури та зрозумінням методики й організації освітньої праці. Практичним вислідом тих конференцій, а також праці в цьому напрямі редакційної колегії „Фахового Вістника“, органу Т-ва „Зоря“, є підготовка до створення завязку робітничого університету. Дотепер зорганізовано біля 100 викладів, які мають відбуватися у всіх читальнях „Просвіти“ на передмістях і в середмісті в Т-ві „Зоря“ — вже від 20. листопада н. р. — На днях оснувався у Станиславові з ініціятиви Т-ва українських купців комітет для вшанування памяти покійного д-ра Вол. Яновича, б. почесного члена Т-ва „Просвіта“ і вельми заслуженого організатора міщанства Станиславова. На чолі комітету станув проф. Микола Лепкий. Саме у грудні н. р. припадають перші роковини його смерти. Комітет приступив до праці над уфондуванням стипендії для незаможних учнів ім. д-ра В. Яновича та приготовляє академію в його честь. — Дня 5. XI. н. р. концертував у нашому місті з великим успіхом львівський мужеський хор „Сурма“ під дириґентурою п. І. Охримовича. Станиславівська публика мала змогу вперше почути, крім українських композицій, також чехословацькі пісні в гарному виконанні. Однак добір пісень, співаних на концерті, викликав широку дискусію серед деяких учасників, що остаточно найшла свій вислів у дискусійному вечорі, улалженому Т-вом „Українська Хата“ л. 12. XI. н. р. на тему: „Концерт Сурми“. Ціла дискусія крутилася довкола питання, чому концерт не подобався пересічному слухачеві. Дискусія стояла на дуже низькому рівні та була хаотично ведена. Арґументи, що їх видвигнув офіціяльний референт „Української Хати“, інж. В. Зубрицький, були неузасаднені й тому не найшли ніякого признання учасників. Сама думка улалжувати подібні дискусійні вечорі дуже добра і корисна.

СТРИЙ. *(Музика і театр.)* Завдяки інтенсивним і серіозним заходам управи стрийської філії „Музичного Інституту ім. Лисенка“, а зокрема п. Котовича Володимира і цілого учительського збору, осягнув цей Інститут чи не найкращий рівень зпоміж усіх наших музичних шкіл на провінції. В цім році до гурту учителів приєднано відомого вже концертового мистця проф. Савицького Романа. Його привітний концерт відбувся 5. н. м. з великим мистецьким успіхом. Доволі, як на Стрий, численна публика оплескувала кожну точку горячо. В понеділок 7. н. м. відбулися загальні збори Інституту. По довгій дискусії, яка протягнулася до півночі, одобрено діяльність управи і школи, призначено суму 5.000 золотих на фонд будови власної домівки і вибрано новий виділ у майже незміненому складі. — Також і друга культурна установа, а саме театр ім. Старицького, оживила свою діяльність під проводом п. Козака Едварда, якого по смерти бл. п. Коссака Василя установлено директором цього театру. Новий режім проявився у зміні давнішого (переважно побутового) репертуару на новітніший. Між іншим запримічено також, що найбільш пожаданою формою вистав показалася серед публики ревія, себто перегляд коротких, сценічних образків, виставлених протягом одного вечора. Дир. Козак використав це, щоби дати глядачам образки, закрашені — не як це часто буває — грубим, недвозначним еротизмом, а свобідним, веселим і безжурним гумором, дотепною необразливою сатирою і стилізованими танками при співучасті мистецько облуманих і самим дир. Козаком змальованих куліс. У програму нової ревії увійшли також поважні, настроєві образи зі стрілецького й козацького життя. Горяче признання глядачів і виконавців було одинокою нагородою для творця і виконавців ревії. Продажа білетів ледви чи покрила значні кошти вистави.

б. я.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Е. Народолюбець: ЧИ ДАТИ СЕРЦЮ ВОЛЮ? (Передання щиро-правдивих фактів із послідних літ). Накладом автора, 1932.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, жовтень. Зміст: На окраю днів (Замітки). — О. М.: Методи „модерної“ банковости. — В ділянці пічарства ми є на добрій дорозі. — Вибір з писань кооперативних письменників: Шульце Деліч. Суспільство і держава. — В. Левинський: Освітня праця за границею: Швайцарія. — О. Мицюк: Піонір української економічної науки Сергій Подолінський (закінчення). — В. Тотоміянц: Сільська кооперація в Швайцарії. — Ю. Студинський: Міжнародний банковий кооп. комітет і Міжнародний Кооп. Банк. — Кооперативна хроніка. — Господарська хроніка. — Серед книг. — З преси.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, ч. 20, 15. жовтня. Зміст: Інж. Е. Храпливий: Місяць українського часопису — і наше селянство. — Інж. М. Нищий: Під увагу українським хліборобам Волині. — Інж. Роман Яців: Як збільшити поплатність наших господарств. — М. Поділяк: Чи можна у нас плекати кавуни і дині та як. — Гринь Фостун: Не марнуйте золота! — Іван Крижанівський: Засновуймо шпихлірі. — Д-р А. Моспанюк: Хороби вимені. — М. Б.: Буряк чи паша? — М. Бардега: Нині сад є найбільше поплатний в господарстві. Цікаве для садівників і городників. — Інж. А. Романенко: Що кажуть ціни на господарські продукти. — М. Б.: Нова пашна трава. — Запитання й відповіді (Ч. 79—83). — Д-р М. Холевчук: Пресова конференція в „Маслосоюзі“. — З хліборобського шкільництва. — З життя товариства. — Ріжне. — Веселий кутик.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 24. XI. 1932. за масло експортове та десерове пріма 3·00 зол., за літру молока 17—19 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 7·20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 25. XI. год. 7.30 веч. „Паяци“ і концерт оперових арій. Виступ А. Пікавера і Марії Сокіл.

Субота, 26. XI. год. 7.30 веч. „Занадто правдиве, щоби було добре“ (Абон. 3).

Неділя, 27. XI. год. 3.15 веч. „Кармен“ (з Марією Сокіл).

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 25. XI. год. 8.15 веч. Лео Фукса рецитації, мюльоги пісоньки.

Субота, 26. XI. год. 7.30 веч. „Поцілуй перед зеркалом“ (Абон. 3).

Кіна.

АДРІЯ: „Мельодія серць“ (з Віллі Фрічом і Літою Парльо).

АПОЛЬО: „Непотрібна“.

АТЛЯНТІК: „Пісня ночі“.

КАСІНО: „Пісня ночі“.

КОЛЬОСЕЙ: „Терня долі“, ревія „Йо-Йо!“

КОПЕРНИК: „Кіноманяк“ (Гарольд Льойд).

МАРУСЕНЬКА: „Кіноманяк“ (Гарольд Льойд).

МІРАЖ: „Трейдер Горн“.

ОАЗА: „Мексиканка“ й ревія.

ПАЛЯС: „Атлянтида“ (Бриґ. Гельм).

ПАН: „Цісарева Елисавета“.

ПАСАЖ: „У тигрових кигтях“ (Боб Костер). „Осміх долі“.

ПРОМІНЬ: „Чотирьох із леґії“.

СТИЛЕВЕ: „Над ранком“. „Гра на світанку“ (Рамон Новаро). „10 хвилин жаху“ (Льорель і Гарді).

УТІХА: „Боротьба за честь“ (Кен Мейнард).

ХИМЕРА: „Князь Бубуль“ і комедія.

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Пятниця, 25. листопада 1932.

Ляйпціґ (389,6) 12.00, 21.10 Концерт, **Мілано** (331,4) 20.45 Симф. концерт, **Штрасбурґ** (345,2) 21.00 Концерт творів Рімського-Корсакова, **Рим** (441,2) 13.00, 17.30, 20.45 Концерт, **Прага** (488,6) 15.30 Югослав. пісні, 20.45 „Дві вдови“ оп. Сметани, **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 20.15 „Інґіфолі“ поема Герг. Гавптмана, **Мінхен** (532,9) 21.00 „Директор театру“ ком. опера Моцарта, **Будапешт** (550,5) 17.00 Оп. оркестра, **Харків** (937,5) 10.00, 12.15, 15.00, 24.00 Концерт, 14.30 Концерт для сільських дітей, 16.35 Для сільської молоді, 19.00 Український концерт, **Париж** (1724,1) 22.00 Вечір поезії.

Субота, 26. листопада 1932.

Кеніґсберґ (217,1) 11.30 Концерт, 19.00 Спів, 20.00 Вечір комиків, **Братислава** (278,8) 16.10 Концерт, 20.35 Оп. музика, **Штрасбурґ** (345,2) 21.40 Галевий концерт, **Гельсінґфорс** (368,1) 17.25 Скрипка, **Букарешт** (394,2) 20.45 Спів, Альгер, **Білгород** (430,4) 20.00 „Домок трьох дівчат“ оп. Шуберта, **Рим** (441,2) 17.30 Музика 20.45 „Фата Малерба“ муз. казка Гуї, **Прага** (488,6) 19.35 Кабарет, 20.35 Пісоньки, **Мінхен** (532,9) 20.00 Веселий вечір, **Будапешт** (550,5) 12.05 Співочий концерт, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 19.00 Концерт, 14.30 Концерт для дітей, **Гуізен** (1875) 20.40 „Фальстаф“ оп. Вердія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 25. листопада 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.20 Метерольоґ. комунікат, 15.40 Господар. комунікат, 16.00 Діточа ревія, 16.15 Лекція англ. мови, 16.30 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Ст. Виспянський“, 17.00 Концерт (орхестра), Серед книжок, 18.00, 23.00 Танк. музика, 19.00 „Спіноза й нинішній світ“, 19.15 Всячина, 19.30 Молодий Китай, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Концерт учнів Падеревського, Поет. чвертьгодина, 22.40 Спорт, 22.45 Прес. рад. денник, 22.55 Комунікати.

Субота, 26. листопада 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.10 Метеорол. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.40 Господ. комунікат, 15.50 Військові вістки, 16.00 Для старших дітей: „Індіянин із Маршалківської вулиці“, 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Шляхом окраїнних замків, 17.00 Ава для хорих, грамофон, 17.40 Актуальний відчит, 18.00 Музика, 18.55 „Йо-Йо“ вес. фейлетон, 19.10 Всячина, 19.30 На овид., 19.45, 21.50 Прес. рад. денник, 20.00 Тр. з Амстердаму оп. Вердія „Фальстаф“, 20.45 Спорт, 23.10 „Бріджомані та бріджотрагедії“, 23.25 Комунікати, 23.30 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальний Збір Товариства „Молода Громада“ відбудеться в суботу, дня 26. листопада 1932 р. в год. 18-ій в домівці „Українська Бесіда“, вул. Рутовського ч. 22. Програма Збору: 1) Відчитання протоколу. 2) Звіт Виділу Т-ва з діяльности (§ 13, т. 1). 3) Звіт Контр. Комісії (§ 13, т. 1 а). 4) Вибір нового Виділу (§ 13, т. 2). 5) Евентуалія. — Увага: Колиб в згаданому часі не явилася приписана кількість членів, Заг. Збір відбудеться в тій самій домівці пів години пізніше, т. є в год. 18.30. — **Виділ Товариства „Молода Громада“.**

Агрономові п. Кузьмину Петрові подаємо до відома, що адреса Олексія Войтовича така: Княжипіль п. Добромиль, з дистами О. П. Дутка скр. ч. 3.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРОКАТИ від зол. 3.80, колдри, постіль, фіранки, капи, портієри і накидки найдешевше **Фрайліх, Львів, Сикстуська 21.**

ТОРБИ ШКІЛЬНІ, течки, портфелі, гаманці поручає, направляє найдешевше Заведення Римарсько-Галянтерійне Н. Барера, Сикстуська 2. 370 x

КОСІВ, реальність коло суду 90 метр. фронту, біля морга простору, деревляний дім під бляхою на продаж. Інформації: о. Романовський, Сопів, п. Коломия. 885 1—3

КІМНАТА з комфортом до винайму. Пісkова 40, м. 1. 883 1—1

КОЛЯДИ, вертепи, свято-Миколаївські сценічні образки. Катальоґ книжок по дешевих цінах. Книгарня „Рідної Школи“, Львів, Сикстуська 20. 884 1—3

ЯКЩО маєте знайомого Йосафата, то замісць купувати йому на іменини непотрібну дрібницю, запровальте його на добру каву з тісточками до цукорні Д. Стецькова, вул. Миколая 7.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За місяць ПОЯВИТЬСЯ
ПОВНА ЗБІРКА ТВОРІВ
В. СТЕФАНИКА
в однім розкішнім томі з дереворитами
В. КАСІЯНА І М. БУТОВИЧА
Ціна в передплаті 20 зол.
Після появи ціна буде значно вища.
Передпл. або задаток пересилати
ДО ЦЕНТРОБАНКУ ЛЬВІВ Ринок ч. 10
з дописком: „На твори Стефаника“.

Ширіть наш часопис!

ПАПЕРЦІ І ТУТКИ-ПОЗНОВАТКИ
„КАЛИНА“
ДОБІРНІ, ДЕШЕВІ
та вироблені в українській
: кооперативній фабриці. :

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.